

Birger jarls rätta jag växer fram

Så här såg han ut, Birger Jarl, mannen som grundade Stockholm. Om ett par veckor får vi hela resultatet, men DN har lättat på förlåten och kan visa hur arbetet med återskapandet gått till.

STOCKHOLM

Oscar Nilsson, skulptör och arkeolog har arbetat i flera månader med 800-årsfirande av Birger Jarl, som är huvudpersonen i Medeltidsmuseets nya utställning, som öppnar i början av april.

För åtta år sedan öppnades Birger jarls grav i Varnhem för att fastställa om det verkligen var jarlen som låg där. Mycket talar för det och de tester som gjordes (CT-skanning och dna) visar att han föddes 1210.

Med hjälp av dessa resultat har Oscar Nilsson nu återskapat jarlens huvud och han har tagit många bilder under arbetet.

DET FÖRSTA som kom på plats i det nytillverkade kraniet av vinyplast var ögonen, tillverkade i Tyskland av en firma som specialiserat sig på ögonproteser. De är gråblå och kusligt naturtroga.

Sedan placerades 32 anatomiska punkter (peggar) ut enligt en hundraårig teknik. Dessa peggar, som ser ut som grova, korta tandpetare har fungerat som muskelfästen och sedan har Oscar Nilsson skulpterat de 20 ansiktsmusklerna i lera en efter en.

Ögonmusklerna kom snabbt på

plats och det hade sin speciella orsak:

– Det är viktigt att ögonen sätts fast, men samtidigt är det lite psykiskt att se dem hela tiden, säger Oscar Nilsson, som valde att ha Birgers ögonlock slutna under större delen av arbetet.

Efter leran var det dags för silikonet och Oscar Nilsson älskar utmaningen med att ta fram porer och rynkor. Särskilt rynkorna.

Vad utmärker då jarlens utseende?

– Han hade kraftig nacke och ganska markerad käke, säger Oscar Nilsson, som mätte avståndet mellan tänderna för att få en uppfattning om munnens utformning och storlek.

– Trots att han hade ett maskulint utseende med grop i hakan hade han en väldigt liten mun. Det är lite lustigt om man ser till helheten. Dessutom var näsan också ganska liten och det är ju inte särskilt maskulint.

Hur återskapar man en näsa när det bara är en grop i kraniet?

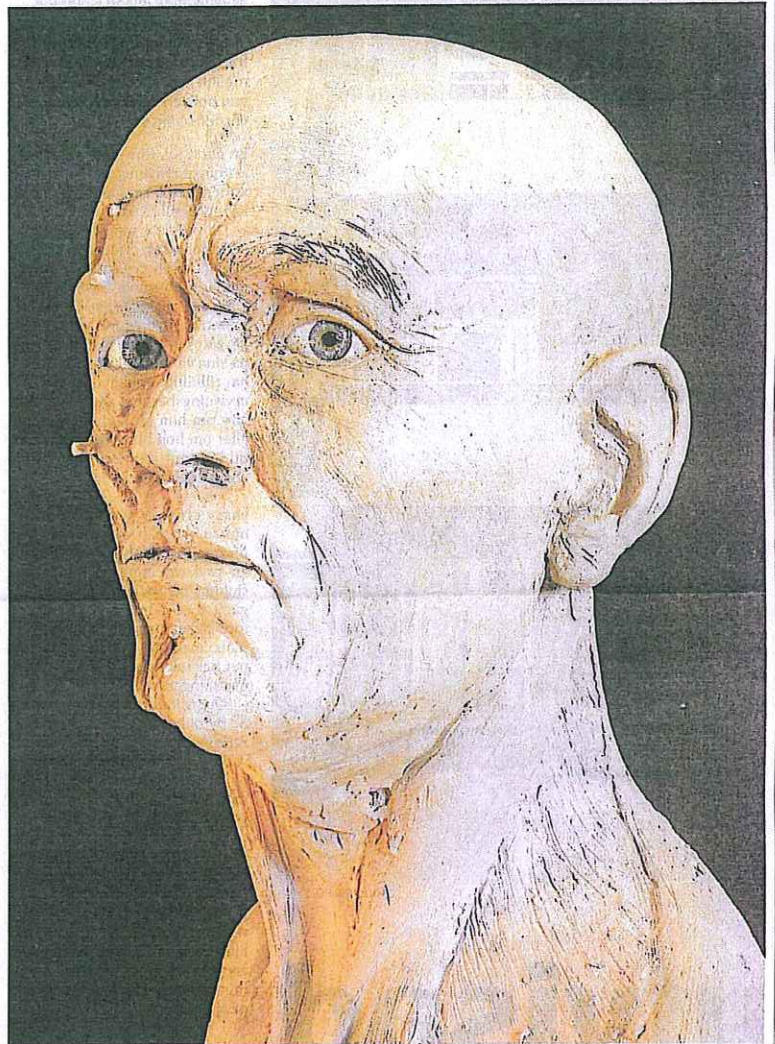
Oscar Nilsson visar den del i ansiktet som kallas glabella, buktningen vid näsroten, och säger att man med hjälp av denna kan bilda sig en uppfattning om näsan.

På bilderna har Birger ännu inte fått något hår. Det har han nu, men det får vi inte se. Det sägs vara lockigt och halvlångt (till käklinjen) och luggklippt vilket var vanligt vid den här tiden.

Är du nöjd med resultatet?

– Definitivt.

EVA-KARIN GYLLENBERG
eva-karin.gyllenberg@dn.se 08-738 2114

Birger Jarl steg för steg. "Trots att han hade ett maskulint utseende med grop i hakan hade han en väldigt liten mun", säger Oscar Nilsson.

FOTO: OSCAR NILSSON

Skulptören och arkeologen Oscar Nilsson har med hjälp av dna och kranium återskapat Birger Jarl.

FOTO: LARS LINDQVIST

GUIDE

Birger – den siste jarlen

Birger Jarl föddes 1210 och avled 1266. Han var brorson till de båda jarlarna Birger Brosa och Karl den döve, tillhörde Bjälboätten eller Folkungäkten med gods i Östergötland.

Birger Jarl var inte bara mannen som grundade Stockholm. Han låg också bakom traktaten med

Staty på Ridderholmen.

Lübeck och fridslagarna: tingsfrid, hemfrid, kyrkofrid och kvinnofrid.

En Jarl var en man med regional maktposition, en person som stod kungen nära. Birger Jarl kom att bli den siste, men också främste av de svenska jarlarna.

Birger Jarl ligger begravd i Varnhems klosterkyrka. Utanför Stockholms stads-hus finns ett monument över honom.